

Mensen maken de samenleving: in coproductie op weg naar een Toekomstvisie Dronten 2050

Het creëren van een Toekomstvisie samen met inwoners, organisaties en bedrijven

Inhoud

Terugblik: wat is er al besloten en gedaan?	4
Op zoek naar wat voor samenleving we willen zijn en in welke leefomgeving	5
De gemeente vraagt de samenleving intensief mee te denken over de toekomst	6
De raad kan opmerkingen, aanmerkingen of toevoegingen meegeven aan het college over de uitwerking van de participatie aanpak.....	7
De Toekomstvisie Dronten 2050: wat het wel en niet is	8
Visie biedt perspectief en houvast, maakt enthousiast, kijkt naar het geheel.....	8
De horizon is 2050	8
Visie: wie we zijn, waar we staan, wie we willen worden, waar we heen willen.....	8
De kernvraag: Hoe willen we dat Dronten eruit ziet in 2050?	9
De Toekomstvisie: de basis voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie.....	9
Over missie, visie, ambitie, strategie, beleid en uitvoering.....	10
Hoe we de visie straks gebruiken: de gewenste situatie tegenover de realiteit	11
Samenleving en gemeente maken samen de Toekomstvisie	13
Coproductie is de een-na-hoogste tree op de participatieladder	13
Twee sporen: inwoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven.....	14
De werkateliers leveren belangrijke inbreng voor het Toekomstberaad	14
Het hoofdspoor: Het Dronter Toekomstberaad	16
Het Dronter Toekomstberaad vervangt de Dronter30 en de Kerngroepen.....	16
Het Toekomstberaad: een eerlijke afspiegeling van Dronten.....	17
Deelnemers actief werven en loten voor een eerlijke afspiegeling	17
Om te beginnen gaan we bekendheid creëren	17
Inwoners persoonlijk benaderen.....	17
Inwoners melden zich aan.....	18
Loting bepaalt wie mee gaan doen.....	18
Speciale aandacht voor kinderen en jongeren in de voorbereiding op en in het Toekomstberaad	19
Een uiterste inspanning voor een eerlijke afspiegeling.....	19
De Drontenaren van de toekomst	19
Inwoners ontvangen een vergoeding voor deelname	20

De gemeente geeft een mandaat aan het Toekomstberaad	20
Het parallelspoor: werkateliers van organisaties en bedrijven	21
De inbreng van maatschappelijke organisaties	21
De inbreng van bedrijven	22
Werkateliers buigen zich over verschillende thema's	22
Het parallel spoor van werkateliers levert inbreng aan het Toekomstberaad.....	23
Wat als noodzakelijke onderdelen niet worden ingevuld door het Toekomstberaad of de werkateliers?	23
De raad blijft tijdens het participatieproces betrokken	23
Het betrekken van de brede Dronter samenleving	24
En dan: de Toekomstvisie als basis voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie	24
De raad ontvangt de eerste conceptversie van de Toekomstvisie vóór zomerreces 2024.....	25
Bijlage 1 Participatie vragen Toekomstvisie 2050	26
Bijlage 2 De wettelijke eisen aan een omgevingsvisie.....	28

Terugblik: wat is er al besloten en gedaan?

In januari 2021 stelde de gemeenteraad de bestuurlijke startnotitie vast voor de integrale visie. Daarmee gaf de raad het startsein om te komen tot een Toekomstvisie die richting geeft aan hoe we in Dronten de samenleving en de leefomgeving willen ontwikkelen richting 2050. De raad besloot met deze startnotitie ook dat de visie tot stand moet komen in een participatief traject.

Met de voorliggende notitie legt het college aan de raad een nadere uitwerking voor van de aanpak van de Toekomstvisie, zowel op inhoud als op proces. De raad kan op- en aanmerkingen en toevoegingen meegeven aan het college, die het college zal verwerken in de verdere aanpak.

Deze notitie volgt op diverse nota's die al eerder door college en raad werden vastgesteld, namelijk:

- **Raadsvisie op inwonersparticipatie, raadsbesluit 17-09-2019**
Essentie: inwoners staan centraal en worden eerder, vaker en intensiever betrokken. Zo krijgen ze begrip voor elkaars belangen. Daarom vormt dialoog de basis bij en acteert de gemeente eenduidig.
- **Uitvoeringsnota Inwonersparticipatie, raadsinformatiebrief 05-02-2020**
Essentie: participanten weten vooraf waar ze aan toe zijn, diversiteit is belangrijk, Vijf treden: 1. informeren, 2. raadplegen/consulteren, 3. adviseren, 4. co-creëren/coproduceren, 5. (mee-) beslissen.
- **Startnotitie integrale visie, raadsbesluit 21-01-2021**
Essentie: de integrale visie maken we samen met de samenleving. We kiezen voor het niveau van coproductie. We beschrijven wat een visie is en wat een visie "doet".

De visie:

- a. Bevat maatschappelijke effecten en ambities
- b. Gaat over één leefomgeving en is dus integraal
- c. Is adaptief en heeft dus een onbepaalde looptijd
- d. Geeft invulling aan 'werken vanuit de bedoeling' en 'denk vanuit de gebruiker'
- e. Start vanuit een open houding (bestaand beleid op de achtergrond) en de leidende principes Omgevingswet: vertrouwen, verantwoordelijkheid, ruimte geven, draagkracht samenleving, vernieuwend
- f. Geeft ruimte aan denken op drie visionaire niveaus (gemeentebreed, gebiedsniveau, niveau leefomgeving)
- g. Faciliteert de samenleving die de visie maakt (gemeente als mogelijkmaker)

Notabene

Met ingang van deze uitvoeringsnotitie spreken we van 'Toekomstvisie' in plaats van 'integrale visie'. Reden is dat de laatstgenoemde term voor minder direct betrokkenen

onvoldoende duidelijk blijkt te maken dat het om een visie op de lange termijn gaat.

- **Procesnotitie Dronten Ontwikkelt (raadsbesluit 27-02-2022): vijf fases**

Essentie: in de procesnotitie is inzicht gegeven in de relatie tussen de woningbouwopgave (motie Koerhuis) en het visietraject en de manier waarop participatie in beide trajecten een rol speelt en afgestemd wordt. De raad gaf het college de opdracht de procesnotitie uit te voeren. In de procesnotitie komen de volgende strategische stappen aan bod:

- a. Inventarisatie & ontwikkeldocument opstellen (gereed)
- b. Ophalen input voor Drontense principes (gereed)
- c. Strategische keuzes woningbouwopgave en over andere opgaven (gereed)
- d. Visievorming via coproductie
- e. Brede raadpleging samenleving over de visie

Redenen voor coproductie (zoals eerder besloten in de startnotitie):

- a. Democratie (mensen invloed geven)
- b. Bewustzijn (mensen laten meedenken over opgaven)
- c. Kwaliteit (kennis benutten)
- d. Eigenaarschap (gedeeld tussen samenleving en gemeente)

De procesnotitie beschreef de uitwerking van de woningbouwopgave en de integrale visie (nu: Toekomstvisie) als parallelle processen die elkaar wederzijds zouden beïnvloeden. Na de besluitvorming is besloten om de verkiezingen en de vorming van een nieuw college af te wachten, zodat het nieuwe college leiding zou kunnen geven aan het proces. Uiteindelijk was de druk op de besluitvorming over de woningbouwopgave zo groot, dat aan de uitwerking daarvan voorrang moest worden gegeven.

Wel zijn de Drontense principes, die voor de woningbouwopgave én de Toekomstvisie van belang zijn (alsmede voor het totale beleid van Dronten) in februari 2023 vastgesteld. Op 11 mei 2023 maakte de raad strategische keuzes voor de groei van Dronten. Dit vormt een belangrijk uitgangspunt voor de toekomst van Dronten en daarmee voor het opstellen van de Toekomstvisie. Zo zijn we aangekomen bij de vooravond van de coproductie van de Toekomstvisie.

Op zoek naar wat voor samenleving we willen zijn en in welke leefomgeving

Om goed aan de slag te kunnen met de kernvraag is in de tussenliggende periode het nodige voorwerk gedaan.

- Er is een beleidsverkenning opgesteld, die duidelijk maakt welke wet- en regelgeving en beleid belangrijk is bij het opstellen van de visie. Zie [Beleidsverkenning Dronten](#).

- Er is een omgevingsverkenning opgesteld waarin feiten en cijfers op tal van onderwerpen zijn gebundeld. Over de belangrijkste ontwikkelingen zijn [informatieve afbeeldingen](#) gemaakt.
- Er is een participatietraject uitgevoerd in september/oktober 2022. Tijdens dit participatietraject is in de samenleving opgehaald welke waarden inwoners van belang vinden voor de toekomst van Dronten. Het participatietraject leverde belangrijke inbreng voor de vaststelling van de "Richting aan Groei". De inbreng uit dit participatietraject is daarnaast vertaald in de [Drontense Principes](#) (raadsbesluit februari 2023). De Drontense principes zijn een belangrijke leidraad voor de toekomstige ontwikkeling. De principes zijn een kompas voor de ontwikkeling van onze ruimte en samenleving:
 - Onze basis is groen
 - Mensen maken de samenleving
 - We koesteren het dorpse karakter
 - Dronten geeft je de ruimte
 - We tonen lef
- Er is op basis van gesprekken met inwoners een beeld ontwikkeld over de identiteit van Dronten. Dit beeld is visueel vertaald in een [Identiteitsplaat](#).

De gemeente vraagt de samenleving intensief mee te denken over de toekomst

De raad koos voor een visie die met de samenleving wordt gemaakt. Hiervoor zijn al enkele onderdelen uitgevoerd, maar we staan nu op de drempel van een intensivering van het participatieproces. Tijdens de inloopavonden in september/oktober 2022 is informatie opgehaald waaruit bleek welke waarden de deelnemende inwoners belangrijk vinden voor de toekomst. Deze waarden zijn vertaald in de Drontense Principes, die in februari 2023 zijn vastgesteld door de raad. De Drontense Principes vormden een belangrijke basis voor de strategische keuzes voor de groei van Dronten ("Richting aan groei, vastgesteld door de raad op 11 mei 2023). De Drontense principes vormen ook een belangrijke basis voor de verdere uitwerking van de Toekomstvisie.

De toekomstvisie, en de daaruit volgende samenlevings- en omgevingsvisie, moet op méér vragen een antwoord gaan geven dan alleen de belangrijke waarden. We gaan nu echt in coproductie samenwerken aan het opstellen van een Toekomstvisie zodat we in dialoog met de samenleving inhoudelijke keuzes maken, conform de wens van de raad.

Dit participatieproces kan bijzonder worden en uniek voor Dronten. Het uiteindelijke doel is om te komen tot een Toekomstvisie die zowel over de leefomgeving als over de samenleving richtinggevende uitspraken doet.

Het is geen scenario voor wat de toekomst zal brengen; we kunnen de toekomst immers niet voorspellen. Maar we willen wel richting geven aan onze toekomst en de visie biedt straks houvast in de keuzes die gemaakt moeten worden.

De raad kan opmerkingen, aanmerkingen of toevoegingen meegeven aan het college over de uitwerking van de participatie aanpak

Het college heeft de eerdere besluitvorming als basis genomen en uitgewerkt hoe te komen tot een Toekomstvisie. In deze notitie staat hoe het participatieproces zal worden ingericht en welke vragen zullen worden voorgelegd aan de deelnemers. Belangrijke inzichten over participatie uit wetenschap en ervaringen elders hebben op een paar punten geleid tot een aangepaste aanpak.

Gezien het belang van dit proces bieden we u als raad de mogelijkheid op- en aanmerkingen en toevoegingen mee te geven over deze uitwerking, zodat we die nog kunnen verwerken voordat we het proces in gang zetten.

De Toekomstvisie Dronten 2050: wat het wel en niet is

Visie biedt perspectief en houvast, maakt enthousiast, kijkt naar het geheel

In de bestuurlijke startnotitie is een aantal zaken genoemd waar de visie straks aan moet voldoen:

- de visie moet een gedeeld toekomstperspectief bieden;
- de visie moet enthousiasmeren, uitdagen;
- de visie moet houvast bieden, kaderstellend zijn;
- de visie gaat over alle domeinen heen;
- de visie beschrijft de maatschappelijke effecten en ambities die we in Dronten nastreven;
- de visie is in juridische zin ook een Omgevingsvisie

Notabene

Nadere bestudering van de eisen die de Omgevingswet stelt (zie bijlage 2) en welke eisen we kunnen stellen aan de participatie, heeft ertoe geleid het zo in te richten dat de Toekomstvisie de basis legt voor een Samenlevings- en Omgevingsvisie. Zie ook de paragraaf 'De Toekomstvisie: de basis voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie'.

De horizon is 2050

De horizon voor de Toekomstvisie wordt 2050 om aan te sluiten op de horizon van 'Richting aan de groei'. 2050 is deels een symbolisch jaartal. Het is ver genoeg weg om mensen wat vrijer te laten denken, maar niet zo ver dat mensen zich er geen beeld bij kunnen vormen. Tegelijk is 2050 ook een jaartal gekoppeld aan concrete opgaven, zoals het Klimaatakkoord en de woonopgave.

Visie: wie we zijn, waar we staan, wie we willen worden, waar we heen willen

Een Toekomstvisie:

- bouwt voort op wie we zijn (onze identiteit) en willen zijn (de Drontense Principes),
- verwoordt waar we voor staan (onze waarden en onze kracht) en
- verbeeldt de wijze waar we heen willen (onze bestemming) met de samenleving en met de leefomgeving.

De visie kan een verhaal zijn, een beeld of een beschrijving. Er zullen verschillende delen van Dronten aan de orde komen. Dat zijn in elk geval Biddinghuizen, Swifterbant, Dronten, het buitengebied en de bedrijventerreinen. Mogelijk dat te zijner tijd in samenspraak tussen college en raad meer deelgebieden worden benoemd ten behoeve van de Samenlevings- & Omgevingsvisie.

Het gaat natuurlijk ook over de samenhang tussen de verschillende gebieden. De visie kan ook gaan over verschillende ambities die we willen bereiken. Of speciaal over wat ons te doen staat. Of over hoe we willen omgaan met ingewikkelde problemen. Door de (verhalende/verbeeldende) beschrijving wordt duidelijk wat we willen bereiken voor de

samenleving en onze leefomgeving (maatschappelijk effect). En ook hoe ver we hopen te komen binnen welke tijd (ambitie).

In onderstaande schets is gevisualiseerd waar de Toekomstvisie uit kan bestaan.

Zo'n Toekomstvisie voor de lange termijn (2050) geeft ons richting en houvast om op te koersen en – met alle lange termijn-opgaven van dit moment – te laveren tussen onverwachte ontwikkelingen en verstorende gebeurtenissen die zeker op ons pad zullen komen.

De kernvraag: Hoe willen we dat Dronten eruitziet in 2050?

Deze kernvraag wordt onderverdeeld in een aantal deelvragen:

- Hoe willen we dat de samenleving er dan uit ziet?
- Hoe willen we dat de fysieke leefomgeving er dan uit ziet?
- Hoe willen we dan als gemeenschap besluiten nemen?

De gemeente heeft een aantal inhoudelijke vragen geformuleerd die een plek moeten krijgen in de Toekomstvisie (zie bijlage 1).

De Toekomstvisie: de basis voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie

Bij een nadere analyse van de eisen die de Omgevingswet stelt aan een Omgevingsvisie is gebleken dat, als we de Toekomstvisie óók als Omgevingsvisie willen gaan gebruiken, het

nodig is om ook op hoofdlijnen de strategie van het te voeren beleid te beschrijven, waarmee we de geformuleerde ambities waar willen maken. Daarbij is het dan ook logisch om de strategie op hoofdlijnen niet alleen te beschrijven voor de fysieke leefomgeving (dit is de eis vanuit de Omgevingswet), maar ook voor de samenleving.

Vanwege de juridische eisen die worden gesteld aan een Omgevingsvisie en omdat een Omgevingsvisie vooral de gemeente bindt, willen we de Toekomstvisie als een afgerond product beschouwen, dat we vervolgens gebruiken als basis voor het uitwerken van de Samenlevings- en Omgevingsvisie. Deze Samenlevings- en Omgevingsvisie wordt opgesteld door de gemeentelijke organisatie in samenwerking met medeoverheden, partnerorganisaties, bedrijven en het maatschappelijk middenveld. Hoe de participatie van inwoners hiervoor vorm krijgt, zal nog nader worden uitgewerkt.

Over missie, visie, ambitie, strategie, beleid en uitvoering

In onderstaand schema wordt duidelijk hoe de verschillende onderdelen zich tot elkaar verhouden.

Doelenboom	Omschrijving	
Missie	Waar toe bestaan we als gemeentelijke overheid?	Brede welvaart
Visie/Droom	Waar willen we naartoe? En wat zijn dan de maatschappelijke effecten die we kiezen om invulling te geven aan die missie?	Integrale toekomstvisie
Ambitie/Streven	Welke grootse, gedurfde doelen kiezen we om die maatschappelijke effecten na te streven?	
Strategie	Hoe gaan we die ambities waarmaken? (Op hoofdlijnen)	Samenlevings- & omgevingsvisie
Plan voor beleid of beheer	Hoe gaan we een specifieke ambitie waarmaken (Uitwerking) Wat is ons plan? Welk beleid is dan nodig? En welk beheer?	
Uitvoering activiteiten	Wat gaan we concreet doen om ons plan uit te voeren? Wat worden de concrete activiteiten en projecten? Waar geven we ons geld aan uit? Wie, wat, waar, wanneer?	

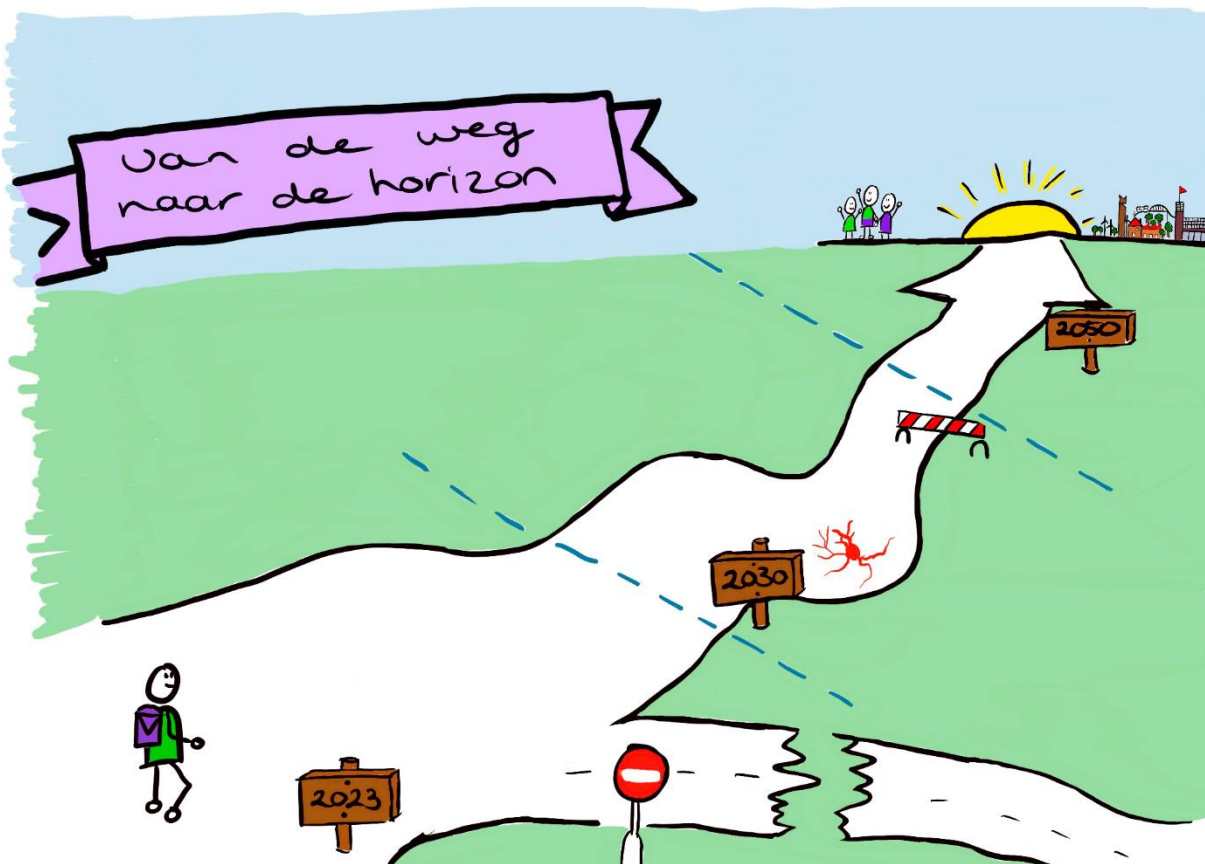
De volgende schets geeft een indruk van hoe we dan kijken en werken:

Hoe we de visie straks gebruiken: de gewenste situatie tegenover de realiteit

In de onderstaande schets is de Toekomstvisie te zien als het wenkende vergezicht waar we naartoe onderweg zijn. De visie bepaalt onze koers: dáár moeten we heen! Maar we moeten ook wendbaar zijn op weg naar de toekomst want we weten niet wat we onderweg tegen gaan komen.

Misschien krijgen we te maken met omleidingen, met een opgebroken weg, misschien kunnen we onze doelen beter bereiken als we een omweg nemen. We weten één ding zeker en dat is dat onze reis met allerlei uitdagingen gepaard zal gaan. We moeten dus koersvast en wendbaar zijn!

En de uitdagingen beginnen nu al. In een ideale situatie zouden we éérs een Toekomstvisie maken en van daaruit al ons beleid maken en activiteiten ontplooiën. De realiteit is natuurlijk anders: er zijn allerlei onderwerpen die in het hier en nu vragen om keuzes en waar we mee aan de slag moeten.

Tot het moment dat de Toekomstvisie wordt vastgesteld, moeten we daarom steeds bedenken wat er nú nodig is en wat kan wachten én welke urgentie iets heeft. Het is niet nodig en zeker niet wenselijk om in afwachting van de visie allerlei zaken op pauze te zetten. Het is wel nodig om steeds te bedenken op welke wijze we nu en straks zorgen dat zaken op elkaar afgestemd worden.

Op het moment van schrijven hebben we met de beleidsafdelingen deze check gedaan en daaruit komen de voorgestelde inhoudelijke kaders zoals die in de te versturen raadsconsultatiebrief zijn opgenomen. Voor beleidsvoornemens die lopen zullen het projectteam en de beleidsafdelingen hierover onderling blijven afstemmen.

Samenleving en gemeente maken samen de Toekomstvisie

De gemeente kiest ervoor om de Toekomstvisie samen met de samenleving vorm te geven. Dat heet op de participatieladder co-creëren/coproductie. Daarmee streven we vier doelen na:

1. We geven invulling aan het democratisch proces door inwoners en professionele partners invloed te geven op de toekomst van hun eigen leefomgeving en samenleving.
2. We stimuleren bewustzijn over de impact van de opgaven waar we als gemeente en samenleving voor staan.
3. We verhogen de kwaliteit van de visie doordat we de kennis benutten van iedereen die meedoet.
4. We zorgen voor gedeeld eigenaarschap tussen de samenleving en de gemeente in het opstellen (en mogelijk uitvoeren) van de visie.

Coproductie is de een-na-hoogste tree op de participatieladder

Op 17 september 2019 stelde de gemeenteraad de visie op inwonersparticipatie vast. De raad stelde zich daarmee ten doel participatie in het hart van ons beleid in te bedden. Om tot concrete handvatten voor de uitvoering te komen, stelde het college in januari 2020 de uitvoeringsnota inwonersparticipatie vast. In deze nota zijn vijf participatietreden beschreven:

1. Informeren
2. Raadplegen, consulteren
3. Adviseren
4. Co-creëren/coproduceren
5. (Mee)beslissen

Met het vaststellen van de bestuurlijke startnotitie voor de Toekomstvisie, besloot de gemeenteraad de samenleving te betrekken op het niveau van co-creëren/coproduceren. Bij deze participatietrede hoort de volgende beschrijving:

"Gemeente en betrokkenen werken samen, bepalen samen de agenda en zoeken samen naar oplossingen. Formeel beslist de gemeente, maar die verbindt zich aan die oplossingen in de besluitvorming. De rol van de participant is samenwerkingspartner. De betrokkenen zitten zelf aan tafel om over uitgangspunten, een plan of ontwerp mee te denken. Vaak al in een vroeg stadium om ook het proces mede vorm te geven."

Doordat de raad gekozen heeft voor coproductie, geven we onze inwoners een zware stem in de totstandkoming van de Toekomstvisie. Hoewel de gemeenteraad de eindbeslissing neemt over de Toekomstvisie, kan de uitkomst van het participatieproces niet zomaar terzijde worden geschoven. Dit besef is vanuit twee standpunten van belang:

1. Door de vaststelling van deze notitie in het college en het verwerken van eventuele op- en aanmerkingen en toevoegingen vanuit de raad, stelt de gemeente heldere kaders aan de inhoud en het proces waardoor de uitkomsten van het participatietraject ook

bruikbaar zijn voor het vervolg. De gemeente controleert ook of het proces goed is doorlopen.

2. De inwoners krijgen het vertrouwen van de gemeente om hun eigen traject vorm te geven binnen de gestelde kaders. Door de heldere kaders weten zij welke ruimte zij hebben en wat hun mandaat is. Als de uitkomsten van het participatietraject uiteindelijk terzijde zouden worden geschoven door de raad, dan verliezen inwoners vertrouwen in de politiek. Dit is niet alleen schadelijk voor de Toekomstvisie en het gedeelde eigenaarschap, maar ook voor toekomstige participatietrajecten.

Twee sporen: inwoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven

Om tot de Toekomstvisie te komen, organiseren we de inbreng van de samenleving langs twee sporen:

- Het **hoofdspoor**: Het Dronter Toekomstberaad is een gelote groep inwoners (na werving) die een eerlijke afspiegeling van de bevolking vormt en werkt zoveel mogelijk volgens de principes van een burgerberaad. Dit beraad wordt niet alleen door loting samengesteld, maar komt ook tot besluiten/adviezen door een proces van verkennen, leren, overleg en zoeken naar overeenstemming (een zogenoemd deliberatief proces). Deze groep zal in een halfjaar tijd in verschillende bijeenkomsten de ingrediënten van de Toekomstvisie opstellen. Om dit proces te ondersteunen bieden we werkvormen aan die toegankelijk zijn, creativiteit stimuleren en ondersteunen bij de besluitvorming. Het is de bedoeling dat besluiten tot stand komen door te streven naar overeenstemming. Gebruikte werkvormen zullen dus gericht zijn op het bereiken van consensus. Daar waar geen consensus kan worden bereikt, wordt dat inzichtelijk gemaakt.
- Het **parallelspoor**: In werkateliers organiseren we thematisch brede betrokkenheid vanuit het maatschappelijk middenveld en bedrijven. Hier krijgen organisaties met een maatschappelijke opdracht en bedrijven de gelegenheid bij te dragen aan de Toekomstvisie. Ook belangorganisaties zoals dorpsbelangen en de adviesraad Sociaal Domein krijgen een rol in de werkateliers. Voor de werkateliers wordt breed uitgenodigd. Iedereen die vanuit een organisatie of bedrijf wil bijdragen, is welkom. Belangrijk is daarbij wel, dat deelnemers aan de werkateliers een organisatie of groep inwoners vertegenwoordigen en niet op persoonlijke titel deelnemen. Per werkatelier wordt een resultaat opgeleverd in de vorm van een deelvisie op het betreffende thema.

De werkateliers leveren belangrijke inbreng voor het Toekomstberaad

Het Toekomstberaad en de werkateliers kunnen op verschillende momenten en manieren met elkaar tot uitwisseling komen.

1. Ten eerste kan het Toekomstberaad een beroep doen op de kennis en ervaring die in de werkateliers bij elkaar wordt gebracht. Dan is het aan het Toekomstberaad om te bedenken wie zij willen uitnodigen en wat hun vragen dan zijn. De deelnemers aan de werkateliers ondersteunen het Toekomstberaad dan in hun beeldvorming. Dit type

ondersteuning kan het Toekomstberaad overigens ook zoeken bij partijen buiten Dronten.

2. De uitkomsten van de werkateliers worden gepubliceerd op de website en zijn dus toegankelijk voor het Toekomstberaad. De deelnemers aan de werkateliers kunnen via de website ook volgen waar het Toekomstberaad mee bezig is.
3. De uitkomsten van de werkateliers vormen voor het Toekomstberaad inbreng die kan worden benut in het uitwerken van de Toekomstvisie. De weging van de uitkomsten van de werkateliers is aan het Toekomstberaad.

Het hoofdspoor: Het Dronter Toekomstberaad

Het Dronter Toekomstberaad vervangt de Dronter30 en de Kerngroepen

In eerdere besluitvorming is geschetst dat zou worden gewerkt met kerngroepen per gebied van 15 mensen en met de Dronter30 als centrale groep. Inmiddels zijn er nieuwe inzichten ontstaan waaruit bleek dat het werken met kerngroepen en de Dronter30 een eerlijke afspiegeling van de bevolking moeilijk zou maken.

Alleen al door de beperkte omvang van de beoogde kerngroepen zou het bijna onmogelijk worden om een goede vertegenwoordiging van verschillende groepen in de samenleving te organiseren. Door te kiezen voor het instrument van werven en daarna loting voor de samenstelling van het Dronter Toekomstberaad kunnen we beter bereiken dat ook mensen meepraten die zich meestal niet melden of zich meestal niet gehoord voelen.

Daarom hebben we de oorspronkelijke opzet van kerngroepen en de Dronter30 losgelaten en zetten we in op een breed gevormd Dronter Toekomstberaad.

Was	Wordt
Per gebied een groep mensen (kerngroepen).	Eén grote groep die nadenkt over alle gebieden.
Vertegenwoordiging o.b.v. voordracht.	Vertegenwoordiging o.b.v. werving & loting.
Aparte gebiedsgerichte visies als puzzelstukjes.	Gebiedsgerichte uitwerking binnen geheel.
Dronter30, afvaardiging van kerngroepen en mix van inwoners & professionals.	Dronter Toekomstberaad alleen inwoners.
Dronter30 ontvangt input kerngroepen.	Dronter Toekomstberaad krijgt input werkateliers (maatschappelijk middenveld en bedrijven).
Kerngroep bedrijventerreinen.	Bedrijven van bedrijventerreinen en centrumgebieden worden uitgenodigd voor werkateliers.
Jongeren geven advies aan Dronter30.	Jongeren stevig vertegenwoordigd in Dronter Toekomstberaad. Daarnaast organiseren we dat leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs hun inbreng kunnen leveren.

Professionals vertegenwoordigd in kerngroepen en Dronter30.

Professionals leveren bijdrage via werkateliers.

Het Toekomstberaad: een eerlijke afspiegeling van Dronten

Deelnemers actief werven en loten voor een eerlijke afspiegeling

Om tot een zo goed mogelijke afspiegeling te komen van de inwoners van de gemeente, gaan we deelnemers werven en loten. Dit traject bestaat uit de volgende onderdelen:

Om te beginnen gaan we bekendheid creëren

Door middel van een publiciteitscampagne attenderen we inwoners op de Toekomstvisie en het op te richten Toekomstberaad. Hiervoor zullen verschillende kanalen, media en uitingsvormen worden ingezet. We zorgen voor toegankelijke en uitnodigende boodschappen.

Inwoners werven binnen verschillende bevolkingsgroepen

Aansluitend op publiciteitscampagne zetten we in op de werving van deelnemers. Daarbij is speciale aandacht voor specifieke groepen, zoals de jongeren van 12-18 jaar. Naast de brede publiekscampagne, maken we ook gebruik van al bestaande netwerken van bijvoorbeeld de gebiedsregisseurs en Samen Actief om mensen rechtstreeks te benaderen.

We willen ook partijen als De Meerpaal, MDF, OFW, scholen of andere organisaties benutten voor de werving van deelnemers. Doel van de intensieve werving is te zorgen dat allerlei uiteenlopende soorten mensen zich aanmelden. Mensen met verschillende achtergronden en identiteiten, of die nu etnisch-cultureel bepaald zijn, samenhangen met opleidingsniveau, inkomen of ervaren gezondheid, of met de mate van betrokkenheid bij de politiek.

Inwoners persoonlijk benaderen

Naast de aanmeldingen die binnenkomen op basis van de wervingscampagne, sturen we ook een groot aantal uitnodigingen naar inwoners. Dit doen we op basis van de Basisregistratie Personen of de Basisregistratie Gebouwen. Daarbij sturen we om te beginnen al meer uitnodigingen naar moeilijk te bereiken doelgroepen, zoals jongeren, of naar bepaalde wijken, omdat we weten dat we daar extra moeite moeten doen om verbinding met de inwoners te maken. Zo spannen we ons ervoor in dat we voldoende respons krijgen voor de eerlijke afspiegeling van de bevolking.

In de gerichte uitnodiging wordt uitgelegd wat we precies gaan doen en worden mensen aangemoedigd om zich aan te melden. In de uitnodiging worden ook een plaatje en een QR-code opgenomen, zodat mensen naar een website worden geleid waar de brief wordt voorgelezen en de optie wordt geboden om je, bij een onafhankelijk, extern bureau, telefonisch aan te melden. Zo proberen we de drempels voor laaggeletterden zo goed mogelijk weg te nemen. Het is wel een vereiste dat mensen die meedoen een basisniveau aan Nederlands kunnen spreken en verstaan.

Inwoners melden zich aan

Via een beveiligde website buiten de gemeente om kunnen mensen zich aanmelden om mee te doen. Er worden enkele gegevens gevraagd. Er wordt ook duidelijk gemaakt dat een aanmelding nog niet betekent dat je ook mee gaat doen, omdat er nog geloot gaat worden voor de eerlijke afspiegeling. De gegevens die worden gevraagd zijn:

- Voor- en achternaam en contactgegevens
- Postcode en woonplaats
- Leeftijd
- Gender
- Opleidingstype
- Culturele achtergrond
- Huur – of koopwoning
- Politieke oriëntatie

Loting bepaalt wie mee gaan doen

Op basis van de ingevulde gegevens wordt uiteindelijk geloot onder de aanmelders en komen we tot een zo evenwichtig mogelijke afspiegeling van de samenleving. Alhoewel het interessant lijkt om nog meer gegevens uit te vragen, doen we dat bewust niet. Hoe meer gegevens we vragen, hoe moeilijker het namelijk wordt om op basis van de loting tot een groep te komen die voldoende omvang heeft en een goede afspiegeling is van de samenleving. Uit ervaringen elders in het land, blijkt dat bovenstaande gegevens een goed beeld geven van de samenleving.

De loting verloopt via een speciaal (beveiligd en onafhankelijk) lotingsprogramma. Op basis van deze loting komen we uiteindelijk tot de samenstelling van het Toekomstberaad.

Daarbij geldt een aantal aandachtspunten:

- De jongeren - dat is de categorie 12-18 jaar die nog voortgezet onderwijs volgen of deelnemen aan de onderbouw van het MBO - worden relatief oververtegenwoordigd in het Toekomstberaad. Hierdoor wordt het mogelijk hen zowel onderling voorstellen te laten uitwerken, als om ze in twee- en drietallen te laten deelnemen aan subgroepen.
- Bij de verdeling over postcodes wordt ernaar gestreefd om zoveel mogelijk diversiteit te krijgen in de wijken waar de aanmelders vandaan komen. De wijkindeling van de leefbaarheidsmonitor is daarbij een leidraad.
- We proberen tot een lichte oververtegenwoordiging te komen van inwoners van 20-40 jaar en van mensen met een niet-Nederlandse achtergrond omdat deze groepen doorgaans moeilijk aan tafel komen.
- Voor de criteria huur/koopwoning en politieke oriëntatie geldt dat we deze zo goed mogelijk proberen mee te nemen in de loting maar dat we dit niet leidend laten zijn voor de samenstelling van het Toekomstberaad. Dit om te voorkomen dat het struikelblok wordt in de samenstelling. Als de groep eenmaal is samengesteld, dan bieden deze gegevens meer inzicht in welke groepen er meepraten, ook al zijn ze niet allemaal evenredig vertegenwoordigd.

Notabene

We kiezen bewust voor een strategie om mensen middels een wervingscampagne enthousiast te maken waarna ze zich aanmelden en daarna te loten. Een andere strategie zou kunnen zijn dat we een grote groep inwoners éérs loten en ze daarna te laten weten dat ze zijn ingeloot. Uit ervaringen elders blijkt dat het feit dat iemand is ingeloot vaak niet voldoende motivatie is om daadwerkelijk mee te doen.

Door eerst te werven, kunnen we uiteindelijk loten uit een groep inwoners die in principe interesse heeft in deelname aan het Toekomstberaad. Dat die groep een goede afspiegeling van de bevolking mogelijk maakt, bereiken we door de gerichte werving met bijzondere aandacht voor groepen die in andere participatieprocessen ondervertegenwoordigd zijn.

Speciale aandacht voor kinderen en jongeren in de voorbereiding op en in het Toekomstberaad

We vinden het belangrijk dat ook jongeren die nog niet volwassen zijn betrokken worden bij het opstellen van de Toekomstvisie. Daarom maken ze vanaf 12 jaar ook onderdeel uit van het Toekomstberaad. Daarnaast zetten we in op de organisatie van een evenement met het voortgezet onderwijs in Dronten. Bij het Copernicus college gaan we in de projectweek van november 2023 aan de slag met de Toekomstvisie met de onderbouw van Mavo, Havo en Vwo. Met de andere scholen zijn we ten tijde van het schrijven van deze notitie in gesprek om een soortgelijke invulling te verzorgen.

Uw raad heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat ook de basisschoolleerlingen gehoord worden in het traject rondom de Toekomstvisie. Er bestaan inmiddels goede manieren om ook de jongere jeugd te betrekken bij een goed gesprek over de toekomst. We werken een aanpak hiervoor uit, in overleg met de basisscholen.

De opbrengsten van deze activiteiten met de middelbare – en basisscholen vormen een inspiratiebron voor het Toekomstberaad en de werkateliers.

Een uiterste inspanning voor een eerlijke afspiegeling

Indien er onvoldoende aanmeldingen zijn uit bepaalde groepen, kiezen we voor intensivering in de communicatie naar juist deze doelgroepen. We kiezen waar mogelijk voor een persoonlijke benadering. Zo nodig kijken we hoe we eventuele blokkades kunnen wegnemen, zodat het voor iedereen mogelijk wordt om deel te nemen. We maken hiervoor gebruik van de ervaring en expertise die bureau ANNE heeft op het gebied van participatie en communicatie.

De Drontenaren van de toekomst

We willen proberen ook de stem van de Drontenaren van de toekomst illustratief invulling te geven. We onderzoeken de volgende mogelijkheden:

- Enquête onder mensen uit Almere, Lelystad en Zwolle met verhuisplannen, onder klanten van makelaars die van buiten Dronten komen, onder makelaars zelf
- Aanpak in andere gemeenten, gekoppeld aan de inspiratie van de 'Toekomststoel'
- Voorouderbenadering: De vraag: "Wat voor voorouders willen wij zijn?" kan een manier zijn om de stem van toekomst een plek te geven.

Inwoners ontvangen een vergoeding voor deelname

In een ideale wereld zouden inwoners allemaal vanuit een burgerplichtsgevoel meedoen aan het Toekomstberaad. De praktijk laat echter zien dat dit niet het geval is. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen kunnen en willen deelnemen, verlagen we zoveel mogelijk drempels. Dit kan onder andere door het verstrekken van een vrijwilligersvergoeding. Hiermee maken we deelname interessanter, óók voor groepen die in andere participatietrajecten vaak ondervertegenwoordigd zijn, zoals jongeren. Bovendien spreken we op die manier ook waardering uit voor de forse inzet van de deelnemers.

Uit onderzoek blijkt dat het wegnemen van zoveel mogelijk drempels, o.a. door het verstrekken van een vrijwilligersvergoeding, leidt tot een hogere participatiegraad (o.a. Klösters, M.P.W.M., Peuchen, R.A.& Paradies, G.L.L, Versnelstudie Burgerberaad, TNO (2022)).

Deze onbelaste vrijwilligersvergoeding bedraagt in 2023 maximaal € 190 per maand en maximaal € 1900 per jaar. Bij mensen met een uitkering wordt dit bedrag niet in mindering gebracht op hun uitkering, zolang het niet het wettelijk maximum overschrijdt. Wij stellen voor om deelnemers

€ 90,- per bijeenkomst te verstrekken. Uitgaande van 6 tot 8 bijeenkomsten in een half jaar tijd gaat het dan om maximaal € 720,- per persoon. Dit blijft ruim binnen de belastingvrije vergoeding per maand en per jaar. De kosten die de vergoeding met zich meebrengt, zijn al begroot binnen het budget voor de Toekomstvisie.

De gemeente geeft een mandaat aan het Toekomstberaad

De gemeente belooft de uitkomsten te respecteren: wat het Dronter Toekomstberaad oplevert, krijgt de status van een zwaarwegend advies.

Het moet voor deelnemers aan het Toekomstberaad van het begin af aan duidelijk zijn, wat de raad met de uitkomsten van het participatieproces zal gaan doen. Omdat is gekozen voor coproductie is de best passende vorm dat de uitkomsten van het participatieproces door de raad worden behandeld als een zwaarwegend advies. Dat betekent dat de raad alleen van het advies mag afwijken, als hij goed motiveert waarom het noodzakelijk is om af te wijken van of eventueel aan te vullen op (delen van) het advies.

Juist omdat de raad de uitkomsten serieus neemt, is het belangrijk dat de kaders helder zijn. Deze criteria staan al bij voorbaat vast:

- Het advies mag niet strijdig zijn met wet- en regelgeving of bindende afspraken met het rijk, de provincie of andere partijen, waaraan de gemeente gehouden is. Dat zijn de (juridische) grenzen waarbinnen de Toekomstvisie mag worden gevormd. Zo nodig kunnen medewerkers van de gemeente, als hier twijfel over bestaat, dit toetsen en adviseren hoe strijdigheid eventueel op te lossen zou zijn.
- De visie moet echt over Dronten gaan en vallen binnen de invloedssfeer van de Drontense samenleving.
- Het participatieproces moet minimaal voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen, zoals dat er ruimte is voor inbreng vanuit specifieke groepen.

- Er wordt een beperkt aantal vastgestelde gemeentelijke beleidskaders gerespecteerd, namelijk:
 - Drontense Principes
 - Richting aan de groei
 - De dorpsvisie Swifterbant

Dit zijn namelijk allemaal kaders die tot stand gekomen zijn na een actief participatieproces én die allen een langere tijdshorizon hebben.

Het feit dat we de Toekomstvisie (en de daaropvolgende Samenlevings- en Omgevingsvisie) een integraal karakter geven, betekent dat we onder andere alle klimaatgerelateerde vraagstukken las een groene draad hierin samenbrengen. Aan de raad wordt gevraagd of er, naast de bovengenoemde kaders, nog op-of aanmerkingen of toevoegingen zijn door middel van een raadsconsultatie.

Het einddoel van het participatieproces is dat de gemeenteraad een Toekomstvisie vaststelt voor de fysieke leefomgeving en voor de kwaliteit van de samenleving. Dat betekent dat voor alle gebieden en opgaven duidelijk moet zijn welke maatschappelijke effecten worden nagestreefd, met welke ambitie.

Daarom krijgt het Toekomstberaad als richtsnoer een aantal vragen mee die ook leidend zijn voor de indeling van de werkateliers (zie bijlage 1). Het Toekomstberaad en de werkateliers hebben de ruimte om zelf te bepalen welke van deze vragen zij wel of niet oppakken. Ze kunnen zelf ook onderwerpen of vragen toevoegen aan hun proces.

Daarom staat vooraf niet vast wat het participatieproces precies gaat opleveren. Het Toekomstberaad krijgt immers *binnen de hierboven genoemde kaders* de ruimte om de eigen agenda te bepalen, het eigen proces nader uit te werken en te beslissen of ze alle vragen die de gemeente stelt interessant vindt om te beantwoorden, of dat er ook onderwerpen of gebieden zijn waarvoor te weinig belangstelling is om het uit te werken of waarop geen brede overeenstemming kan worden bereikt.

Ook de werkateliers kunnen hun eigen agenda bepalen binnen het thema dat aan de orde is. Zo geven de werkateliers richting aan hun eigen inbreng bij het Toekomstberaad. Het is daarom ook belangrijk dat de raad aangeeft of er zaken zijn die het Toekomstberaad moet meenemen of waar het Toekomstberaad juist vanaf moet blijven.

Het parallelspoor: werkateliers van organisaties en bedrijven

De inbreng van maatschappelijke organisaties

Er zit heel veel kennis bij alle organisaties die zich dagelijks professioneel bezighouden met de Dronter samenleving. Of het nu gaat om OFW, de Meerpaal, Scouting, de GGD, dorpsbelangen, het waterschap of de politie: zij hebben allemaal inzichten in wat wel en niet bijdraagt aan het goed functioneren van de samenleving en/of de leefomgeving.

Eén van de doelen van het participatietraject is om de kennis, die in de maatschappij aanwezig is, te benutten en zo te zorgen voor voldoende kwaliteit van de op te stellen Toekomstvisie. Daarom worden deze partijen nadrukkelijk uitgenodigd om ook mee te denken over het Dronten van 2050. We organiseren thematische werkateliers waarin maatschappelijke organisaties hun inbreng kunnen opstellen, zodat die kan worden aangeboden aan het Toekomstberaad.

De inbreng van bedrijven

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat er een aparte kerngroep aan de slag zou gaan voor bedrijventerreinen. Toen duidelijk werd dat het mogelijk was om voor inwoners te gaan werken met loting, kwam de vraag naar voren hoe dan om te gaan met de vertegenwoordiging vanuit bedrijven. Al snel was duidelijk dat loting daar niet op dezelfde manier zou kunnen zorgen voor een afspiegeling van het bedrijfsleven in Dronten.

Bovendien zou door de focus op bedrijventerreinen een aanzienlijk deel van de Drontense ondernemers niet aan bod komen. Daarom wordt de inbreng vanuit het bedrijfsleven niet beperkt tot een gebiedsgerichte visie op bedrijventerreinen, maar verbreed naar bedrijventerreinen en centrumgebieden en het ondernemen van de toekomst. De bedrijven kunnen deelnemen aan thematische werkateliers, waarin verschillende gebieden en thema's aan bod kunnen komen.

Voor het benaderen van bedrijven maken we gebruik van al bestaande netwerken zoals het economisch platform Dronten en de werkgroep bedrijventerreinen. Daarnaast sturen we ook een open uitnodiging aan ondernemers.

Werkateliers buigen zich over verschillende thema's

We organiseren thematische werkateliers waar maatschappelijke organisaties, bedrijven en medewerkers van de gemeente breed voor worden uitgenodigd. De kennis uit de werkateliers draagt bij aan kwaliteit van de uiteindelijke Toekomstvisie.

- De betrokkenheid van de deelnemers aan de werkateliers draagt bij aan het gezamenlijk eigenaarschap van samenleving en gemeente.
- Op basis van een brede stakeholderinventarisatie benaderen we enkele honderden partijen via een mailing.
- Deelname is op basis van vrijwilligheid.
- Belangrijke organisaties worden warm benaderd om hun bijdrage te leveren.
- Maatschappelijke organisaties en bedrijven maken geen deel uit van het Toekomstberaad.
- De werkateliers leveren (delen van) toekomstvisies op die worden ingebracht bij het Toekomstberaad.
- Het Toekomstberaad kan een beroep doen op de kennis die aanwezig is in de werkateliers.
- Rond thema's waar het schuurt tussen Toekomstberaad en werkateliers brengen we hen met elkaar in dialoog om te zien of ze elkaar kunnen vinden.

- Het Toekomstberaad neemt de inbreng uit de werkateliers mee en maakt uiteindelijk de afweging hoe die te benutten voor de Toekomstvisie.

Het parallel spoor van werkateliers levert inbreng aan het Toekomstberaad

Als het Toekomstberaad aan de slag gaat met een thema dat ook door een werkatelier is besproken, kan het Toekomstberaad op de website zien wat er uit het werkatelier is gekomen. Bovendien kunnen zij (vertegenwoordigers van) een werkatelier uitnodigen om hen te helpen bij hun proces.

Een schrijfgroep haalt de rode draden uit de opbrengsten van de werkateliers, bepaalt waar overeenstemming lijkt te bestaan tussen het Toekomstberaad en de werkateliers. Deze groep doet een voorstel voor een tekst. Het Toekomstberaad beoordeelt of de tekst goed past bij hun toekomstbeelden. Zij besluiten of ze het eens zijn met het tekstvoorstel. Als het Toekomstberaad de inbreng van een werkatelier (of meerdere) niet wil overnemen, dan brengen we Toekomstberaad en werkatelier met elkaar in gesprek (waar mogelijk). Als het Toekomstberaad een deel toch niet wil overnemen dan wordt daarvan verslag gedaan bij het opleveren van de Toekomstvisie.

De inbreng vanuit de werkateliers is gelijkwaardig aan de inbreng vanuit het Toekomstberaad zelf. Het is aan het Toekomstberaad om uiteindelijk de afweging te maken wat ze wel overnemen in de Toekomstvisie en wat niet.

Wat als noodzakelijke onderdelen niet worden ingevuld door het Toekomstberaad of de werkateliers?

De gemeente heeft bij de start van het participatieproces aangegeven welke onderdelen in de Toekomstvisie een plek zouden moeten krijgen (zie bijlage 1), zodat een goede basis ontstaat voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie die de gemeentelijke organisatie moet opstellen om te voldoen aan de vereisten van de Omgevingswet.

Onderdelen die niet door het Toekomstberaad en/of de werkateliers worden opgepakt, kunnen door de gemeentelijke organisatie alsnog worden uitgewerkt in een bijdrage aan de Toekomstvisie. Deze brengen we in het laatste deel van het participatieproces samen met de visie-onderdelen die het Toekomstberaad en de werkateliers opleveren. Ook deze integratieslag gebeurt op basis van dialoog en overeenstemming. Het kan zijn dat er op onderdelen verschil van inzicht blijft bestaan. Daar waar ze het verschil van inzicht niet bij elkaar kunnen brengen, kan dit in het zwaarwegende advies worden benoemd. Dan is het aan de raad om op die punten een eigen afweging te maken.

De raad blijft tijdens het participatieproces betrokken

Er zijn meerdere manieren waarop de raad betrokken kan blijven, terwijl het Toekomstberaad aan de slag is en de werkateliers worden gehouden.

1. Het hele proces van het Toekomstberaad is te volgen voor iedereen die belangstelling heeft. Er zal namelijk een speciale website zijn, waarop zowel wordt duidelijk gemaakt

hoe het Toekomstberaad aan het werk is, als waarover ze het hebben en wat er uitkomt. Dit zal vorm krijgen op verschillende manieren die makkelijk te volgen zijn.

2. De raad kan regelmatig worden bijgepraat over het verloop van het Toekomstberaad en de werkateliers.

Het betrekken van de brede Dronter samenleving

Op verschillende manieren wordt de brede Dronter samenleving betrokken.

- We bieden inspiratie aan het Toekomstberaad door bijdragen vanuit de samenleving te delen. Denk hierbij aan toekomstbeelden die we ophalen bij scholen voor basis- en voortgezet onderwijs of bij andere specifieke doelgroepen.
- Tijdens het proces wordt via een website inzichtelijk hoe het Toekomstberaad verloopt: welke stappen worden gezet, welke onderwerpen aan de orde zijn, of er gevraagd wordt om input vanuit direct betrokkenen, wat eerste resultaten zijn. Verschillende communicatiemiddelen en –kanalen zullen worden ingezet om de aandacht te vestigen op het werk van het Toekomstberaad.
- Daarnaast wordt de Toekomstvisie van het Toekomstberaad breed in de samenleving gecommuniceerd, zodat hierop kan worden gereageerd. De gemeente zal dit organiseren, mogelijk namens het Toekomstberaad. De reacties worden voorgelegd aan de raad, mogelijk nadat het Toekomstberaad, als dat daaraan behoefte heeft, heeft besproken of de reacties nog leiden tot bijstellingen in de Toekomstvisie.
- Het is aan de raad zelf om te besluiten op welke manier hij om wil gaan met de opgeleverde Toekomstvisie. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden: een openbaar debat, het agenderen tijdens de raadsvergadering, het organiseren van verdere gesprekken. Zolang maar duidelijk is dat de Toekomstvisie als zwaarwegend advies wordt gebruikt als basis voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie.

En dan: de Toekomstvisie als basis voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie

De Toekomstvisie vormt de basis voor de Samenlevings- en Omgevingsvisie. Dat betekent dat de ambtelijke organisatie met de Toekomstvisie aan de slag gaat om die nader uit te werken tot de Samenlevings- en Omgevingsvisie.

Vanaf dat moment worden verschillende formele eisen van kracht, zoals:

- Wettelijke vereisten aan de inhoud (zie bijlage 2),
- Juridische procedures (naar verwachting zal er een milieu-effect-rapportage (MER) of omgevings-effect-rapportage (OER) moeten worden opgesteld).
- Eisen aan het invullen van participatie. Hoe die eruit kan gaan zien na de intensieve participatie van de Toekomstvisie, wordt op een later moment uitgewerkt.

Hoe deze vervolgstap op de Toekomstvisie wordt ingericht, zal medio 2024 worden besproken met de raad.

De uitwerking van de aanpak voor deze vervolgstap zullen we in samenspraak met de beleidsafdelingen vormgeven. Zo zullen we er gezamenlijk onder andere voor zorgen dat de aanpak voor deze vervolgstap goed afgestemd wordt met de aanpak voor het te vernieuwen beleid Sociaal Domein 2025 en verder.

De raad ontvangt de eerste conceptversie van de Toekomstvisie vóór zomerreces 2024

De gekozen vorm van participatie zorgt voor gedeeld eigenaarschap, mits we het proces voldoende tijd en ruimte geven. De planning ziet er als volgt uit:

- Consultatie raad over deze notitie: september 2023
- Participatieproces voorbereiden: najaar 2023
- Participatieproces Toekomstvisie: 1^e halfjaar 2024
- Behandeling Toekomstvisie door de raad: 2^e halfjaar 2024
- Toekomstvisie verdiepen tot Samenlevings- en Omgevingsvisie: 2^e halfjaar 2024 / begin 2025
- Wettelijke procedures: 1^e halfjaar 2025
- Besluitvorming Samenlevings- & Omgevingsvisie: 2^e halfjaar 2025

In deze planning gaan we ervan uit dat het proces dat het Toekomstberaad en de werkateliers doorlopen in een half jaar afgerond is. Dat is belangrijk, omdat we een zo kort mogelijke en behapbare tijd van deelnemers willen vragen. Als dit proces te lang duurt, zullen met name inwoners voortijdig afhaken, zo blijkt uit ervaringen elders.

De eerste concept Toekomstvisie wordt vóór het zomerreces 2024 opgeleverd en symbolisch aangeboden aan de raad. Daarna zal er nog enige tijd nodig zijn om te komen tot een definitieve versie die aan de raad kan worden voorgelegd ter besluitvorming. Dit is voorzien in het tweede halfjaar van 2024.

Deze planning is haalbaar als we eind september 2023 kunnen starten met de voorbereidingen. In elk geval moeten we dan kunnen beginnen met de publiciteitscampagne en met het werven van deelnemers. De planning is de beste inschatting die we op het moment van schrijven kunnen maken van de tijd die nodig is voor de verschillende fases.

De kernvraag: Hoe willen we dat Dronten eruit ziet in 2050?

Deze kernvraag wordt onderverdeeld in een aantal deelvragen:

- Hoe willen we dat de samenleving er dan uit ziet?
- Hoe willen we dat de fysieke leefomgeving er dan uit ziet?
- Hoe willen we dan als gemeenschap besluiten nemen?

Vragen van de gemeente aan de participanten:

Wat is belangrijk voor jouw/ons geluk als Drontenaar in 2050?

- Waar droom je van en waar ben je bang voor?

Hoe staat Dronten in verbinding met de rest van de wereld in 2050?

- Wat zijn dan de unieke krachten/kenmerken van Dronten?
- Welke positie heeft Dronten in de regio, nationaal en eventueel internationaal
- Welke (economische) activiteiten verwelkomen we in Dronten en wat willen we buiten de deur houden?

Hoe leven de 60.000 inwoners in Dronten in 2050 samen?

- Wat verstaan we onder samenleven en hoe ontmoeten we elkaar?
- Hoe zorgen we voor elkaar en voor onze leefomgeving? Wie heeft daarin welke verantwoordelijkheid?
- Hoe ziet de menselijke maat/menselijk contact eruit in een digitale samenleving waarin robotisering en AI in opkomst zijn?
- Hoe ziet een leven lang wonen in Dronten, in alle verschillende levensfasen, eruit?
- Hoe gaan we om met veiligheid & ondermijning?

Wat hebben we bereikt op het gebied van gezondheid, zorg & welzijn in Dronten in 2050?

- Als het gaat om ondersteuning van de jeugd en ouderen?
- Als het gaat om leefstijl, leefomgeving en welzijn?
- Als het gaat om kansengelijkheid en inclusie? Welke mensen krijgen steun en waaruit bestaat die steun?

Hoe ziet de (nieuwbouw)wijk van 2050 eruit?

- Wat maakt een wijk veilig, duurzaam en leefbaar?
- Welke andere activiteiten vinden plaats in de wijk, behalve wonen?

Hoe leren, werken, ondernemen en ontspannen we in 2050 in Dronten?

- Welk onderwijs willen wij kunnen bieden in Dronten?
- Welke bedrijven/sectoren en type economie passen bij Dronten
- Waar zijn we economisch sterk in als Dronten?
- Welke plek hebben grote sectoren als de landbouw, recreatie/toerisme en evenementen/festivals?
- Wat voor winkel-/horeca/evenementen/sport-/recreatie- en cultuurvoorzieningen zijn er?

Wat hebben we bereikt op het gebied van verduurzaming, circulariteit en klimaatadaptatie in 2050?

- Als het gaat om afval en hergebruik van materialen en spullen?
- Als het gaat om biodiversiteit?
- Als het gaat om de energietransitie?
- Als het gaat om natuur & landbouw?
- Als het gaat om voorkomen van wateroverlast en hittestress?

Hoe gebruiken we de ruimte in Dronten?

- Hoe(veel) verplaatsen we ons in 2050?
- Welke verbindingen binnen Dronten en met andere gebieden streven we na?
- Wat doen we waar? Bijvoorbeeld als het gaat om natuur & biodiversiteit, water, leren, wonen, zorgen, winkelen, werken, sporten, parkeren, ondernemen, energie-opwek, klimaatadaptatie, feesten en recreëren?
- Wat is de verhouding tussen bebouwing en open ruimte?

Hoe nemen we als gemeenschap besluiten in 2050?

Welke rol zien we voor inwoners, bedrijven en maatschappelijk middenveld, en welke voor de lokale overheid?

Bijlage 2 De wettelijke eisen aan een omgevingsvisie

In de Samenlevings- en Omgevingsvisie Dronten 2050 wordt straks voor zowel de leefomgeving als voor de samenleving een beschrijving gegeven van de gewenste effecten en ambities en de hoofdlijnen van de strategie om daar te komen. Voor het fysieke domein geldt dat de Omgevingswet een aantal eisen stelt waar we aan moeten voldoen. De omgevingsvisie moet in elk geval de volgende elementen bevatten:

- Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (wat is er en wat is de kwaliteit daarvan)
- De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied (wat gebeurt er/gaat er gebeuren aan ontwikkelingen en instandhouding van het grondgebied);
- De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid (wat zijn de na te streven doelen en op welke manier worden die bereikt).

De fysieke leefomgeving is breder dan alleen de ruimtelijke aspecten. De wet noemt verplichte aspecten die integraal terug moeten komen in de omgevingsvisie. Daarin zit bijvoorbeeld het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt en het nalaten van activiteiten. Ook ontwikkelingen op het gebied van cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, milieu, natuur en water worden volgens de memorie van toelichting bij de wet meegewogen en beschreven.

In de omgevingsvisie moet eveneens rekening worden gehouden met de milieubeginselen uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VwEU). Dit betreft:

- het voorzorgsbeginsel en hoe dat vormgegeven wordt
- het beginsel van preventief handelen en ook hier hoe dat vormgegeven wordt
- het beginsel dat milieuaantastingen bij voorkeur aan de bron dienen te worden bestreden
- het beginsel dat de vervuiler betaalt.